

Sygn. akt I ACa 341/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Danuta Jezierska
Sędziowie:	SSA Eugeniusz Skotarczak SSA Edyta Buczkowska-Żuk (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Gołtsche

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa J. P.

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

oraz sprawy z powództwa W. P.

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 27 listopada 2013 r., sygn. akt I C 675/13

I. oddala obie apelacje,

II. zasądza od powódki J. P. na rzecz pozwanego kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

III. zasądza od powoda W. P. na rzecz pozwanego kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Edyta Buczkowska-Żuk Danuta Jezierska Eugeniusz Skotarczak

I ACa 341/14

UZASADNIENIE

Powódka J. P. wniosła pozew przeciwko pozwanej (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W., żądając pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 25 stycznia 2012 roku numer (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 marca 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VIII Co 888/12 oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu zarzuciła, że wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego nastąpiło bez wypowiedzenia umowy ugody do kredytu i w trakcie postępowania o restrukturyzację zadłużenia. Nadto strona powodowa zakwestionowała wysokość zobowiązania objętego bankowym tytułem egzekucyjnym, wskazując, że nie uwzględnia ona dokonanych przez dłużników wpłat. Dodatkowo powódka podniosła, że pozwany bank wystawił dwa odrębne bankowe tytuły egzekucyjne w stosunku do niej i jej męża, co doprowadziło do wszczęcia postępowania egzekucyjnego opiewającego na kwotę ponad dwukrotnie wyższą od przysługującej bankowi wierzytelności.

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 września 2013 roku pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że w dniu 29 maja 2012 roku sprzedała wierzytelność przysługującą jej w stosunku do powódki i na skutek tego na jej wniosek doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powódce. Z tego względu - zdaniem pozwanej - nie istnieje tytuł wykonawczy, o którego pozbawienie wykonalności powódka wnosi.

Powód W. P., wniósł pozew przeciwko pozwanej (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W., żądając pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 25 stycznia 2012 roku numer (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 marca 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VIII Co 889/12 oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu zarzucił, że wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego nastąpiło bez wypowiedzenia umowy ugody do kredytu i w trakcie postępowania o restrukturyzację zadłużenia. Nadto zakwestionował wysokość zobowiązania objętego bankowym tytułem egzekucyjnym, wskazując, że nie uwzględnia ona dokonanych przez dłużników wpłat. Dodatkowo powód podniósł, że pozwany bank wystawił dwa odrębne bankowe tytuły egzekucyjne w stosunku do niego i jego żony, co doprowadziło do wszczęcia postępowania egzekucyjnego opiewającego na kwotę ponad dwukrotnie wyższą od przysługującej bankowi wierzytelności

Na rozprawach w dniach 18 października 2013 roku i 27 listopada 2013 roku pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa, powołując się na okoliczności zawarte w odpowiedzi na pozew z dnia 23 września 2013 roku.

Postanowieniem z dnia 10 września 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie połączył do wspólnego rozpoznania sprawy wywołane wyżej wymienionymi powództwami.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2013 r. sygn. akt I C 675/13, Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwa J. P. i W. P. przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W., nadto zasądził od powodów na rzecz pozwanej kwoty po 3600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły przyjęte przez Sąd Okręgowy, następujące ustalenia faktyczne i ocena prawna:

Pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w dniu 25 stycznia 2012 roku wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny numer (...) przeciwko J. P.. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 marca 2012 roku

w sprawie o sygn. akt VIII Co 888/12 nadano klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. numer (...) przeciwko J. P..

Pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. następnie na podstawie powyższego tytułu wykonawczego złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. wszczął następnie postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 3048/12 przeciwko J. P. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. numer (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt VIII Co 888/12, o czym w piśmie z dnia 18 maja 2012 roku zawiadomiono dłużnika. Pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w dniu 25 stycznia 2012 roku wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny numer (...) przeciwko W. P.. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt VIII Co 889/12 nadano klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. numer (...) przeciwko W. P.. Pozwana następnie na podstawie powyższego tytułu wykonawczego złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. wszczął postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 3049/12 przeciwko W. P. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. numer (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt VIII Co 889/12, o czym w piśmie z dnia 18 maja 2012 roku zawiadomiono dłużnika.

W dniu 29 maja 2012 roku pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. zawarła z (...) Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Nistandardyzowanym Funduszem Sekurytyzacyjnym w W. umowę sprzedaży wierzytelności, której przedmiotem była między innymi wierzytelność przysługująca pozwanej (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W. w stosunku do powoda W. P. z tytułu umowy kredytu.

W dniu 29 maja 2012 roku pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. wnioski o umorzenie postępowań egzekucyjnych w sprawach o sygn. akt Km 3049/12 i sygn. akt Km 3048/12.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. w dniu 21 sierpnia 2012 roku wydał prawomocne postanowienie, w którym:

- 1/ połączył akta postępowań egzekucyjnych Km 3049/12 i Km 3048/12 pod wspólną sygnaturą Km 3049/12;
- 2/ ustalił łączne koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji w połączonych sprawach na łączną kwotę 4929,41 złotych i obciążył nimi dłużników do W. P. i J. P. do kwoty 4802,12 złotych i w pozostałej części wierzyciela;
- 3/ umorzył połączone postępowania co do roszczeń wierzyciela.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że podstawę prawną żądania pozwu stanowił art. 840 § 1 k.p.c. Podniósł, że w sprawie nie stanowiło przedmiotu sporu, że pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w dniu 25 stycznia 2012 roku wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny numer (...) przeciwko W. P. i bankowy tytuł egzekucyjny numer (...) przeciwko J. P.. Bezsporne było również, że powyższym bankowym tytułom egzekucyjnym nadano klauzulę wykonalności prawomocnymi postanowieniami Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 marca 2012 roku w sprawach o sygn. akt VIII Co 888/12 i VIII Co 889/12, nadając im tym samym przymiot tytułu wykonawczego w rozumieniu art. 840 k.p.c. Poza sporem pozostawało także, że na wniosek pozwanej jako wierzyciela i na podstawie oznaczonych wyżej tytułów wykonawczych prowadzone były postępowanie egzekucyjne przeciwko powodom.

Sąd Okręgowy wskazał, że strona pozwana wykazała, że doszło do umorzenia powyższych postępowań egzekucyjnych na skutek wniosku pozwanej, która zbyła wierzytelności objęte bankowymi tytułami egzekucyjnymi na rzecz innego podmiotu. Okoliczność ta wynika z przedstawionych przez pozwaną dokumentów w postaci umowy sprzedaży wierzytelności i odpisu postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. K. z dnia 21 sierpnia 2012 roku. Sąd pierwszej instancji stwierdził, że przyjmuje się, iż powództwo opozycyjne z art. 840 może być wytoczone dopiero po nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, nawet jeżeli nie doszło jeszcze do wszczęcia egzekucji. Dłużnik traci zaś prawo do wytoczenia takiego powództwa z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co nie odbiera mu możliwości poszukiwania sądowej ochrony jego praw w odrębnym postępowaniu. W niniejszej sprawie wprawdzie nie doszło do wyegzekwowania świadczenia objętego bankowymi tytułami egzekucyjnemu jednak poza sporem pozostaje, że pozwany utracił przymiot wierzyciela w znaczeniu materialnoprawnym na skutek sprzedaży wierzytelności stwierdzonych powyższymi bankowymi tytułami egzekucyjnymi. Sąd Okręgowy stwierdził, że biorąc pod uwagę, że na skutek wniosków pozwanego doszło do umorzenia postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko powodowi, uznać trzeba, że powodowie nie mają obecnie interesu prawnego w domaganiu się pozbawienia wykonalności opisanych wyżej tytułów wykonawczych - przynajmniej w stosunku do pozwanego banku. Do wniosku tego prowadzi także fakt, że nabywca wierzytelności będzie obowiązany uzyskać nowy tytuł wykonawczy przeciwko powodowi - przy czym nie będzie możliwe nadanie w trybie art. 788 k.p.c. klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na rzecz tego podmiotu jako następcy prawnego pozwanego. Zdaniem Sądu pierwszej instancji oznacza to, że nabywca wierzytelności celem uzyskania tytułu wykonawczego będzie musiał zainicjować postępowanie sądowe, w ramach którego powodowie będą mogli podnosić zarzuty co do istnienia i wysokości wierzytelności stanowiącej przedmiot przelewu wierzytelności. Z drugiej strony - ewentualne pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych w rozpoznawanej sprawie nie byłoby wiążące dla podmiotu, który nabył wierzytelność na podstawie umowy sprzedaży zawartej z pozwanym, albowiem nie jest on stroną niniejszego procesu.

Sąd Okręgowy podniósł, że wbrew stanowisku powodów - nie można wyprowadzać posiadania przez nich interesu prawnego w żądaniu pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych z faktu, że zostali obciążeni kosztami postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie tych tytułów. Orzeczenie o kosztach egzekucyjnych ma charakter autonomiczny i może być zaskarżone jedynie w postępowaniu egzekucyjnym poprzez wniesienie skargi na czynność komornika sądowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, z powyższych przyczyn przyjąć trzeba, że żądanie strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie - z jednej strony z uwagi na brak interesu prawnego powodów w wytoczeniu powództwa o pozbawienie wykonalności spornych tytułów wykonawczych, a z drugiej strony - z powodu braku legitymacji czynnej po stronie pozwanej, która utraciła przymiot wierzyciela w znaczeniu materialnoprawnym.

Na powyższy wyrok apelacje wnieśli powodowie, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucili:

- błędne przyjęcie, że strona powodowa nie posiada interesu prawnego w domaganiu się pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych stanowiących podstawę wszczęcia postępowań egzekucyjnych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim w sprawach o sygn. akt komorniczych KM 3049/12 oraz KM 3048/12,

- błędne zasądzenie od powodów na rzecz strony pozwanej kwoty łącznie 7.200 zł tytułem kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji, bez uwzględnienia, iż pozew dotyczył jednego postępowania egzekucyjnego (prowadzonego przez Komornika pod sygn. akt 3049/12), jednego, wspólnego zobowiązania oraz że powodów łączył - jako współuczestników - węzeł solidarności w rozumieniu art. 105 § 2 k.p.c.

Skarżący podnieśli w szczególności, że postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim z dnia 21 sierpnia 2012 r. sygn. akt km 3049/12 nie miało - wbrew twierdzeniom Sądu pierwszej instancji - przymiotu prawomocności, gdyż zostało objęte złożoną przez powodów skargą na czynności komornicze. Skarżący stwierdzili, że ich interes prawny w pozbawieniu tytułu egzekucyjnego klauzuli wykonalności, przejawia się

w możliwości obniżenia wysokości kosztów zakończonego postępowania egzekucyjnego, prowadzonego na podstawie tego tytułu.

W odpowiedzi na apelację, pozwana wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego. Pozwana podniosła, że obciążanie powodów kosztami egzekucji, nie ma wpływu na posiadanie przez nich interesu prawnego w pozbawieniu tytułu egzekucyjnego klauzuli wykonalności, albowiem na orzeczenie komornika w przedmiocie kosztów egzekucji, służy stosowna skarga. Nadto wskazała, że powodowie nie występują w sprawie jak dłużnicy solidarni, stąd też brak jest podstaw do nałożenia na nich obowiązku zawrotu kosztów postępowania na zasadach wynikających z tej solidarności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy starannie zebrał i rozważył wszystkie dowody oraz ocenił je w sposób nienaruszający swobodnej oceny dowodów. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, dzieląc również należycie umotywowaną ocenę prawną sporu.

Podnieść należy, że interes prawny dłużnika w wytoczeniu powództwa o pozbawienie tytułu egzekucyjnego wykonalności (art. 840 k.p.c.), przejawia się w zniweczeniu możliwości prowadzenia przeciwko niemu egzekucji. Obrona ta ma charakter materialny, co oznacza, że jest ściśle związana z obowiązkiem dłużnika stwierdzonym tym tytułem. Roszczenie o pozbawienie tytułu egzekucyjnego wykonalności jest zatem usprawiedliwione w sytuacji, w której wierzyciel realizuje lub może skutecznie realizować ten obowiązek, na drodze postępowania egzekucyjnego. Wbrew twierdzeniom skarżących, nie sposób zatem upatrywać ich interesu prawnego w wytoczeniu tego typu powództwa, w możliwości wzruszenia ustalonych przez Komornika sądowego kosztów egzekucji. Możliwość zaskarżenia orzeczenia o tych kosztach ma bowiem charakter wtórny, w stosunku do przesłanek uzasadniających pozbawienie tytułu egzekucyjnego klauzuli wykonalności i może stanowić przedmiot odrębnego postępowania, wywołanego skargą co do tych kosztów. Interes prawny w wytoczeniu danego rodzaju powództwa, należy bowiem postrzegać przede wszystkim w pryzmacie zakresu ochrony wyznaczonego przez normę prawną, w której podniesione roszczenie, może znaleźć uzasadnienie. Podnoszone przez powodów w pozwie twierdzenia, którymi sąd orzekający pozostaje związany, zmierzają wyłącznie w kierunku wykazania, że nie istnieje obowiązek stwierdzony bankowym tytułem egzekucyjnym. Nadto, dopiero skuteczne pozbawienie tego tytułu klauzuli wykonalności, mogłoby przesądzić, iż orzeczenie o kosztach egzekucji jako niesłuszne, narusza prawa powodów. Nie oznacza jednak ono automatyzmu w zakresie orzekania o kosztach. Sąd rozpoznający skargę każdorazowo musi bowiem zbadać celowość wszczęcia egzekucji i to na dzień złożenia wniosku przez wierzyciela, a nie na dzień pozbawienia tytułu wykonalności, podstawę pozbawienia tytułu wykonalności oraz ewentualną postawę wierzyciela w sytuacji, gdy zobowiązanie wygasło bądź nie powinno być nadal egzekwowane. Dopiero suma tych przesłanek pozwala merytorycznie rozpoznać skargę.

Na skutek cesji wierzytelności, pozwany przestał być wierzycielem powodów, nie toczy również się na jego rzecz przeciwko powodom, postępowanie egzekucyjne, gdyż to, wobec cofnięcia wniosku, zostało prawomocnie umorzone. Wbrew twierdzeniom powodów, postanowienie o umorzeniu postępowania jest prawomocne o tyle, że zaskarżyli oni postanowienie Komornika sądowego z dnia 21 sierpnia 2012 r. jedynie co do punktu drugiego i trzeciego, tj. w przedmiocie kosztów egzekucji (k. 136). Pozwany nie czyni zatem użytku z wydanego na jego rzecz tytułu wykonawczego, to też brak jest realnej groźby naruszenia praw powodów, gdyż nie toczy się przeciwko nim postępowanie egzekucyjne na podstawie tego tytułu. Niewątpliwie również, sprzedaż wierzytelności stanowi potencjalną przeszkodę do skutecznego wszczęcia tej egzekucji przez pozwanego. Ewentualne obawy co do funkcjonowania w obrocie dwóch tytułów wykonawczych (bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego przez Sąd w klauzulę wykonalności i tytułu wykonawczego uzyskanego w razie uwzględnienia powództwa przez nabywcę wierzytelności niebędącego bankiem) są także nieuzasadnione. Problem ten był przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, w której wskazano, że gdyby pojawiła się taka sytuacja, dłużnik mógłby wytoczyć odpowiednie powództwo przeciwegzekucyjne - niezależnie od tego, że w praktyce zbywca wierzytelności wydaje bankowy tytuł

egzekucyjny nabywcy wierzytelności (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1992 r., III CZP 94/92). Zaprezentowany pogląd pozostaje w niniejszej sprawie o tyle trafny, że jak wynika z umowy cesji wierzytelności zawartej przez pozwanego bank, zbywca zobowiązany jest wydać nabywcy m.in. tytuł wykonawczy, którym stwierdzona jest nabywana wierzytelność (k. 71).

Sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, że jedyną drogą, w jakiej niebędący bankiem nabywca wierzytelności ujętej w bankowym tytule egzekucyjnym może uzyskać zaspokojenie swych roszczeń, jest wytoczenie kolejnego powództwa. W tym to postępowaniu powodowie będą mieli możliwość merytorycznej obrony, przed obowiązkiem stwierdzonym tytułem egzekucyjnym. I tylko w tym postępowaniu będą mogli podnosić zarzuty objęte pozwem w zakresie prawidłowości wyliczenia rzeczywistej kwoty zadłużenia czy też jego wymagalności, gdyż to są zarzuty przeciwko wierzycielowi, a pozwany przymiot wierzyciela utracił w momencie cesji wierzytelności na inny podmiot. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym umożliwienie nadawania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. na rzecz niebędącego bankiem nabywcy wierzytelności bankowej stwierdzonej tym tytułem, oznaczałoby w rzeczywistości rozszerzenie przywileju przyznanego tylko bankom na wszystkich nabywców takiej wierzytelności. Sytuacja taka, jest zaś niedopuszczalna, jako, że jest nie do pogodzenia z kwalifikowanym i wyjątkowym charakterem omawianego przywileju. Na podstawie wystawionego bankowego tytułu egzekucyjnego może być prowadzona jedynie egzekucja wierzytelności bankowej i tylko na rzecz banku, po skutecznym wystąpieniu przez ten bank o nadanie na jego rzecz sądowej klauzuli wykonalności (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04). Nie ulega wątpliwości, że nabywca wierzytelności nie jest instytucją bankową, stąd też nie ma możliwości nadania na jego rzecz klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Wskazać również należy, że pomimo zmiany osoby wierzyciela, zobowiązanie powodów wynikające z bankowego tytułu egzekucyjnego, nie wygasło.

Bez wątplenia nie jest zasadny zarzut pozwu, że w stosunku do dłużników solidarnych wystawiono odrębne tytuły. Z istoty solidarności wynika bowiem, że do wierzyciela należy wybór czy chce swoją wierzytelność egzekwować od wszystkich dłużników solidarnych czy też jedynie od jednego z nich, czy też zamierza zaspokoić się z majątku każdego z dłużników częściowo, łącznie jedynie do wysokości posiadanej wierzytelności – vide: art. 366 §1 k.c. Należy przy tym podkreślić, że wybór ten wierzyciel zachowuje do czasu całkowitej spłaty wierzytelności przez dłużników. Tym samym nie istnieje wymóg uzyskiwania jednego tytułu przeciwko wszystkim zobowiązanym solidarnie i wierzyciel może w odrębnych tytułach uzyskać możliwość egzekucji całego świadczenia od każdego dłużnika solidarnego. Ten więc zarzut pozwu był całkowicie chybiony.

W zakresie zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji, podnieść trzeba, że zgodnie z art. 219 K.p.c., sąd może zarządzić połączenie kilku oddzielnych spraw toczących się przed nim w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia, jeżeli są one ze sobą w związku lub mogły być objęte jednym pozwem. Pomiędzy rozpoznawanymi sprawami I C 675/13 i I C 734/13 zachodził związek dotyczący okoliczności faktycznych, zaś łączne rozpoznanie spraw umożliwiło Sądowi Okręgowemu szersze wykorzystanie raz zebranego materiału dowodowego. Połączenie podyktowane względami technicznymi i ekonomią procesową nie pozbawia jednak połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal dwiema samodzielnymi sprawami, ze wszystkim wynikającymi z tego faktu konsekwencjami procesowymi. Nie można zatem twierdzić, że powodowie występowali w sprawie w konfiguracji współuczestników, w tym współuczestników odpowiadających solidarnie, tym bardziej, że w sprawie brak jest dowodów na to, aby ich odpowiedzialność kształtowała się co najmniej na zasadzie solidarności nieprawidłowej, solidarności zaś nie można wyprowadzić na zasadzie domniemania (art. 369 k.c.). Wskazać zatem należy, iż Sąd Okręgowy pomimo połączenia spraw I C 675/13 i I C 734/13 do wspólnego rozpoznania, prawidłowo orzekł osobno o kosztach wynikających z każdej ze spraw. Obie rozstrzygane równolegle sprawy w tzw. wyroku łącznym są nadal sprawami samodzielnymi. W konsekwencji w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej z połączonych spraw w zależności od wyniku rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 164/11 i powołane tam orzeczenia).

Przywołana powyżej zasada, stanowiła również podstawę orzeczenia przez Sąd Apelacyjny o kosztach postępowania odwoławczego. O kosztach tych orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Tak argumentując, na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

SSA Danuta Jezierska SSA Eugeniusz Skotarczak SSA Edyta Buczkowska - Żuk